

TÍÐINDI

Vill spjaðing á fullveldisveinginum

Zakarias Wang stillar upp til fólkatingsval fyri fimtu ferð

– Tað er vill spjaðing á fullveldisveinginum. Men endamálið hjá stilli upp. Eg veit ikki, hvat hinir flokkarnir gera. Eg havi boðað at síggja, hvussu útviklingurin verður, sigur Zakarias Wang

mær er at koma á ting. Tað er tí, at eg teimum frá, at eg stilli upp, men nú fáa vit

Eiríkur Lindenskov

– Tað gongur væl. Eg eri ikki enn komin á mál, men nógv- ar línur eru úti.

Soleiðis sigur Zakarias Wang, tá vit spyrja hann, hvussu tað gongur við at fáa stillarar til fólkatingsvalið.

Tað var tann 15. oktober, at hann við lýsing í Sosialin- um boðaði frá, at hann still- ar upp til fólkatingsvalið, sum verður í seinasta lagi 15. september næsta ár. Zakarias Wang stillar upp uttanflokka, og til tað krevst, at hann hevur 150 stillarar.

Men Zakarias Wang hevur góða tíð.

Listin skal ikki vera fólka- tingsvalnevndini í hendi fyrr enn 11 dagar fyri valið.

– Tá valið er lýst, hevur tú eina viku, til listarnir skulu vera inni hjá valnevndini, sum skal góðkenna listan. Um so er, at okkurt er gal- ið, ella til dømis at 51 av 200 stillarum ikki verða góð- kendir, so verður listin ikki vrakaður við teirri grund- geving, at ein stillari manglar í teimum 150. Men so fært tú 24 tímar at rætta feilin – ella at finna, sum í hesum førin- um, ein stillara, sum restar í, sigur Zakarias Wang.

Zakarias Wang hevur fyra

ferðir áður stillað upp til fólkatingsval, 1971, 1977, 1994 og í 2001. Tá hann stillaði upp fyrstu ferð í 1971 mundi hann verið valdur. Úrslitið var:

Javnaðarflokkurin: 4.170
Sambandsflokkurin: 2.855
Fólkaflokkurin: 2.680
Zakarias Wang: 2.410

Av tí at Zakarias Wang og Fólkaflokkurin gjørdust lista- samgongu, gjørdust hesir listarnir tilsamans størsti flokkurin við 5.090 atkvøð- um og fingi fyrra mannin.

Javnaðarflokkurin fekk so seinna mannin.

Men tað var um reppið, at Zakarias Wang varð vald- ur, tí hevði hansara listi fingið fleiri atkvøður enn Fólkaflokkurin – og har rest- aðu bara 270 – so varð tað ikki Hákun Djurhuus úr Fólkaflokkinum, men Zak- arias Wang, sum varð valdur.

Hendan listasamgongan fórði tí til, at Sambands- flokkurin ikki vann sæti á Fólkatíngi ta ferðina.

Tjóðveldisflokkurin stillaði fyrstu ferð upp til fólkatingsval í 1973, og Erlendur Patursson varð vald- ur. Hann varð afturvaldur á valinum í 1975. Men á valinum í 1977 stillaði Zak-

arias Wang aftur upp utt- anflokka. Tá beyð hann Tjóðveldisflokkinum at gera listasamgongu, men Tjóð- veldisflokkurin tók ikki av. Úrslitið var, at Tjóveldi mist fólkatingsumboðið. Hevði listasamgonga tá verið skipað millum Tjóðveldi og Zakarias Wang, so hevði Erlendur Patursson verið afturvaldur. Í staðin vann Sambandsflokkurin við Paula Ellefsen sæti á Fólka- tíngi.

Tá Zakarias Wang triðju ferð stillaði upp í 1994 bar ikki til at gera listasamgong- ur. Í 1993 var vallógin broytt.

Fólkatingsvallógin er donsk, og reglan um lista- samgongur var langt síðani

broytt í Danmark. Tá slíkar lógir verða broyttar, verða tær eisini sendar til Føroyar. Tær kunnu so setast í gildi her við kongaligari fyri- skipan – við eini avgerð hjá løgtinginum. Sambært Zakarias Wang er áheitan fleiri ferðir komin niðri frá um at broyta lógina tilsva- andi. Men lógin varð ikki broytt, fyrr enn tað pass- aði Javnaðarflokkinum og Sambandsflokkinum, so- leiðis at Zakarias Wang ikki kundi gera listasamgongur við aðrar flokkar, sigur hann.

Í sambandi við eitt kom- andi fólkatingsval, so hevur Tjóðveldi tikið stóðu til at stilla upp. Høgni Hoydal, for- maður í Tjóðveldi, segði við

in.fo í síðstu viku, at hann persónliga atkvøddi ímóti, at Tjóðveldi skuldi stilla upp. Tað var av prinsippiellum orsökum, sigur hann. Men avgerðin er tikin, og flokkur- in stillar upp. Kortini mælir Høgni Hoydal til at savna fullveldisveingin í Føroyum. Spurdur hvussu tað skal gerast, hevði hann ikki eitt ítøkiligt boð. Men hann vísti aftur, at talan kann verða um ein felags lista fyri Tjóðveldi og Fólkaflokkin.

Tað kann tí fara at vísa seg, at spjaðingin á fullveld- isveinginum kann tryggja Javnaðarflokkinum og Sam- bandsflokkinum hvør sítt um boð á Fólkatíngi.

– Jú, tað er vill spjaðing á

fullveldisveinginum, um allir flokkarnir stilla upp, sigur Zakarias Wang, sum vátar, at tað merkir, at slík spjaðing á fullveldisveinginum kann tryggja sambandsveinginum umboðan á fólkatíngi.

Men hví so gera ein uttan- flokkalista, sum bara spjaðir fullveldisveingin enn meira?

– Endamálið hjá mær er at koma á ting. Tað er tí, at eg stilli upp. Eg veit ikki, hvat hinir flokkarnir gera. Eg havi boðað teimum frá, at eg stilli upp, men nú fáa vit at síggja, hvussu útviklingurin verður, sigur Zakarias Wang.

Hann sigur, at hann hevur boðað hinum frá, at hann er fúsar at víkja sum valevni, um til dømis hinir flokkarnir á fullveldisveinginum og hann sjálvur semjast um eitt valevni. Ein uttanflokkaalisti kann bara stilla eitt valevni upp, so kravið er, at allir flokkar semjast um eitt val- evni.

Lættari er hjá flokkum at stilla upp. Allir flokkar, sum hava sæti á løgtingi, tá fólkatingsval verður útskriv- að, kunnu stilla upp. Uttan- flokkalistar skulu hava mill- um 150 og 200 stillarar – og teir kunnu bara hava eitt valevni.

Friðarval í 1953

Petur Mohr
Dam og Johan
Poulsen
fólkatingsmenn
í 1953

Tá fólkatingsval var í september í 1953 komu bara tveir listar inn í Føroyum. Tað vóru Javnaðarflokkurin og Sambands- flokkurin, sum stillaðu upp. Og tá hvør teirra bara hevði eittans valevni, ávikavist Petur Mohr Dam og Johan Poulsen, varð valið avlýst og teir báðir kosnir fólkatings- menn.

Teir vórðu so fólkatingsmenn uttan at verða valdir.

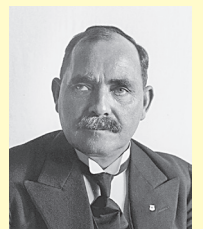
Hetta var seinna fólkatingsvalið hetta

árið, sum var árið, tá grundlógin varð broytt við fólkaatkvøðu ímillum bæði fólkatingsvalinum. Til seinna valið í 1953 skuldu Føroyar fyri fyrstu ferð velja tvey fólkatingsumboð.

Tað sama hendi í 1915. Tá skuldi eitt fólkatingsumboð veljast. Ta ferðina still- aði bara Sambandsflokkurin upp og hevði bara tað eina valevnið, Andras Samuelsen. Men føroyingar máttu kortini á val og skriva "ja" ella "nei" fyri Andras.

Kundi verði umval í Føroyum

Andras
Samuelsen,
fólka-
tingsmaður
í 1915

Hugsa vit okkum, at fullveldisvongurin í Føroyum tók seg saman um ein uttan- flokkalista og samdist um eitt valevni, so er møguleiki fyri, at ein slíkur listi fekk bæði umboðini vald.

Trupulleikin er bara, at uttanflokkliti kann bara hava eitt valevni.

Leggja vit allar atkvøðurnar frá full- veldisflokkunum saman – og tá siga, at "fullveldisflokkarnir" eru allir uttan Javn- aðarflokkurin og Sambandsflokkurin,

so kundi tað hent – hóast teir á seinasta fólkatingsvalið ikki høvdu nóg mikið av atkvøðum til tess.

Hugsa vit okkum kortini, at so var. So hevði Fólkatíngið bara havt 178 fólkatings- umboð valkvøldið. So mátti umval verða í Føroyum at velja seinna umboðið. Um so somu flokkar gjørdust uttanflokka- lista, men við øðrum valevni, so kundu teir vunnið henda sessin eisini.